

Ποιος δεν έχει διαβάσει τις «Σημνές από τον βοήμικο βίο» του Μυρξέ; Κι' αν ακόμα δεν έχει διαβάσει το άθνατο αυτό βιβλίο, ασφαλώς θα έχει ιδεί στο θέατρο ή στον κινηματογράφο την «Μποέμ» και θα ξέρη τι σημαίνει μποέμικη ζωή. Μόνο που δεν θα φαντάζεται, ότι είνε δυνατόν στη σημερινή πρακτική εποχή, να κινή ένας καλλιτέχνης τις... καρτέλες του στο τζέσι για να ζουαθή.

Κι' όμως, και σήμερα ακόμα υπάρχουν καλλιτέχνες που ζούν σαν τους Μποέμ του Μυρξέ και που θα μπορούσαν να εμπνεύσουν ένα συγγραφέα να γράψη ένα άριστο έργο σαν κι' εκείνο. Μερικά χαρακτηριστικά ανέδοτα της μποέμικης ζωής των σημερινών Γερμανών ζωγράφων άγραφεί ο ζωγράφος Θωμάς Χάινε στις «Ανομιανσεις» του, που δημοσιεύονται σ' ένα Γερμανικό περιοδικό. Από τ' ανέδοτα αυτά σταχολογούμε τα πιο χαριτωμένα.

«Εγνώριζα, γράφει ο Χάινε, έναν ήμισοκίμενο και σεβαστό καλλιτέχνη, που δεν ζωγράφιζε παρά γυνάμ. Μ' έλο που ήταν ζωγράφος με άξια, τα έργα του δεν είχαν καμιά επιτυχία κι' άπομέναν παρασταγμένα σε σωρούς στις γωνίες του άτιελί του.

Ή άπενταρία του ήταν τέτοια, ώστε δεν μπορούσε να προμηθευθή μοντέλλο κι' ήταν ό δύστυχος ύποχρεωμένος να ζωγραφίση ή κατά φαντασίαν ή στεκόμενος μπροστά στον καθρέφτη και χρησιμοποιώντας για μοντέλλο τον ίδιο τον... έαυτό του! Για τή δυστυχία του έμιο, ήταν στο σώμα έξαφρατικά τριχοτός και έτσι δεν μπορούσε να ποζάρη, παρά για φριμένες μόνο φιγούρες, ως άγριος π.χ. παλμωστής ή ως πρωτόγονος άνθρωπος των δασών. Μιά φορά όμως, κατά την άνοιξη, του ήθελε ή ιδέα να ζωγραφίση μια Άφροδίτη. Καί έλλείπει άλλο μοντέλλο, άποράσσε να ποζάρη και πάλι ο ίδιος για τήν εικόνα της θεάς της ωραιότητος!

»Έτσι έζεινή τήν ήμέρα να πάω να τον ιδώ στο σπίτι του και τον βρήκα πασαλειμμένο άπ' τήν κορυφή ως τή νότια με άφρατη σαπουνάδα! Κοιτούσε ένα ξυράφι στα χέρια του και προσπαθούσε ν' άπαλλάξη τó σώμα του από τó παρθένον δάσος των τριχών που τό έσκεπάσε. Όταν με είδε, τó φράνηκα ως άπό μηχανής θεός και με παρακάλεσε να τó κάνω τον... μπαρμπερή. Έδεχτηκα και τόν έξύρισα όσο καλύτερα μπορούσα αλλά έπειδή δεν είχα σπουδάσει ειδικώς αυτή τήν τέχνη, τόν πετσόκοπα σε τέτοιο σημείο, που όλόκληρο τó σώμα του γέμισε σαπουνιές κι' αίματα. Ένόμισα ότι θα θύμωνε μαζί μου, μη αυτός άπεναντίας ήταν κατενθουσιασμένος.

»Ή θέα τού καθημιγμένου κορμού του τó έδωσε άλλη εμπνευσι κι' αντί για τήν αναδιωμένη Άφροδίτη, ζωγράφισε... τόν Άγιο Σεβαστιανό. Τó καταλήγουμενο σώμα τού άγιου πέτυχε έξαφρατικά, τόσο μάλιστα που ή εικόνα έγινε δεκτή και στην έκθεση και γράφτηκαν ευμένεστατες κριτικές για τόν ζωγράφο. Οτόσο, και ή επιτυχία του αυτή δεν τó έφερε γούρι. Τρέφονταν μονάχα με ψωμί ξερό κι' έλπίδες και λίγον καιρό άργότερα πέθανε. Ή εικόνα του όμως σήμερα στολίζουν τις καλύτερες πινακοθήκες τού Μονάχου.

»Ένας άλλος ζωγράφος, φίλος μου, είχε τήν ιδέα πως δεν μπορούσε κανείς να εμπνευσθή, αν δεν ήταν και τó περιβάλλον άνάλογο τó θέμα που ήθελε να ζωγραφίση. Ο ζωγράφος αυτός είχε ιδιαίτερη άδυναμία στην άπειρόνια σπηλιών άπό τήν αρχαία Γερμανική ιστορία ή άπό τις άπρες τού Βάρνερ. Ήταν κοντός,

Ο Γερμανός ζωγράφος Θωμάς Χάινε.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΜΠΟΕΜ

(Άπό τó τελευταίως έκδοθέν βιβλίο του Γερμανού ζωγράφου Θωμά Χάινε)

μαθα άργότερα, ό φίλος μου αυτός δεν τó έβγαζε πέρα με τήν ήρωική ζωγραφική, παρ' όλη τήν εμπνευσι που τó έβρινε τó περιβάλλον. Καί στο τέλος, για να λαμπακοήση τó στομάχι του, έγινε γιουστής ζωγράφος και είχε λαμπρές επιτυχίες.

»Ένας άλλος φίλος μου γλύπτης, με μεγάλες φιλοδοξίες, όταν στο τέλειστικε πως τ' ανελάμβανε καμιά παραγγελία για κανένα ήρώον ή κανένα άνδρανότα, άποράσσε ν' άρχισή να φτιάχνει μηχανία και επιτήγεια συμπέγγματα. Βρωσιόμαστε ακόμα τότε στην προπολεμική εποχή και δεν είχαν άρχισή με κάδερ και χωριά να στήνουν μηχανία για τούς άγνωστους στρατιώτες. Μιά μέρα λοιπόν κάλεσε τόν φίλο μου άπτόν στο τηλέφωνο ό θυρωρός τού Ξενοδοχείου «Τρεϊς Άστέρες».

— Στο Ξενοδοχείο μας, τού είπε, κατέλυσε ό μίστερ Μόγγαν άπό τή Νέα Υόρκη και θα ήθελε να σας παραγγείλη ένα μηχανείο για τόν πατέρα του, Σας παρακαλεί πολύ, σήμερα τó άπόγευμα στις πέντε να βρισκεσθε στο Ξενοδοχείο, μαζί με μερικά κομμάτια μάραμο και δείγμα.

»Καταχωρημένος ό φίλος μου έτρεξε, πήρε δανεικά άπ' τούς γνωστούς του για να μεταφέρη τó μάραμο στο Ξενοδοχείο και στις πέντε άκριβώς κατέλυσε μ' ένα ταξί, φορτωμένο κάμ πελώρια κοτσόνια, μπροστά στην πόρτα των «Τρεϊν Άστέρων». Έκει παρακάλεσε τόν θυρωρό να τόν βοηθήση να τά ξεφορτώση. Ο θυρωρός τόν κτύπησε κατάκληρο, χωρίς να καταλαβαίνη τίποτε, ώσπου στο τέλος άπεκατέφη, ότι όλόκληρη ή ιστορία αυτή δεν ήταν παρά μία φάρσα που σάφαισαν στον άφελή γλύπτη οι φίλοι του. Ή συνέγεια όμως της ιστορίας αυτής είνε πιο τραγική ακόμα. Λίγες μέρες άργότερα, ό γλύπτης έζήλη πάλι στο τηλέφωνο.

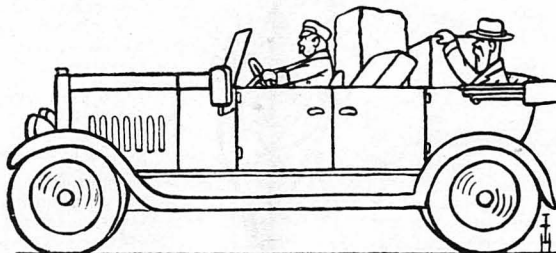
— Έδώ ή κυρία Άγγεωμάς άπό τή Νυρεμβέργη, τού είπών. Θα ήθελα, κύριε, να συνενωηθώ μαζί σας για τήν έκτέλεσι ενός μηχανείου. Θα μπορούσατε να έσθετε να με συναντήσετε στο Ξενοδοχείο «Η Βαυαρία»;

»Κατσουφιασμένος ό γλύπτης έφώναξε άπό τó τηλέφωνο: — Κυρία μου, μπορούν να σε βάρουν και σε μία κασόνα τού πετρελαίου! Κορδίο εγώ δεν έγινα!

»Και γρέμασε άπότομα τó άκουστικό.

»Φαντασθήτε όμως τήν άπελάσια του, όταν πήγε να διηγηθή τó επεισόδιο αυτό στους φίλους του, ένθουσιασμένος που δεν μπόρεσαν να τόν πειραγιάσουν. Έμαθε άπ' αυτούς, ότι ή κυρία Άγγεωμάς ήταν πραγματική και ότι ένας άλλος σπανάλης τού ανέλαβε τήν έκτέλεσι της παραγγελίας, ύστερα άπό τήν άρνησι τή δική του!...

»Ένας άλλος ιδιότροπος ζωγράφος, τόν όποιο έγνώριζα σ' ά φοιτητικά μου χρόνια, είχε μανία με τούς παλαιήκους τεχνίτες τής ζωγραφικής. Υποστήριζε, ότι ή πε-

Φότωσε σ' ένα ταξί πελώρια κομμάτια μάραμο και τραβήξε για τó ξενοδοχείο!

Τόν έξύρισα και τόν πετσόκοπα σε τέτοιο σημείο, που αντίς για Άφροδίτη, έπόζαρε ως Άγιος Σεβαστιανός!

Ντυμένος σαν αρχαίος Γερμανός, ζωγράφιζε σκηνές άπό τήν αρχαία γερμανική ιστορία!

χγοροστά των παλαιών ζωγράφων ήταν πολύ ανώτερη από τη δική μας και ότι οι μουσαμάδες και ή έτοιμες λαδομπογιές που μεταχειρίζομασθε έμεις, δέν αξίζουν τίποτα, μπρός στις σανίδες και στα φυσικά χρώματα των παλαιών. 'Αποφάσισε λοιπόν ν' ακολουθήση τη δική τους τέχνη κ' έστρεψε μόνος του τά χρώματα, κατασκευάζε μονάχος του τα πανέλα του κ' έκοβε κ' επλάτιζε τις σανίδες, πάνω στις όποιες θά ζωγραφίσε.

»Τά κατάφερε θαυμάσια πραγματωκώς και τό άτελιέ του ήταν γεμάτο από σανίδες, παλαιωμένεσ κ' ένα λευκό επίχρισμα κ' έτοιμες για ζωγράφισμα. Αίτη όμως ή προσταρασκαστική εργασία των ένθουσιάζε τόσο πολύ, που δέν του έκανε καρδιά νά χαλάση τις σανίδες του και τις όρασε του μογιές και νά ζωγραφίση κάτι τι επί τέλους. 'Ετσι καθόταν με στανωμενά χέρια και φορούσε της πείνας. 'Εξάρνα όμως παντρεύτηκε. Κ' έπρεπε τώρα νά βγάξη με κάθε τρόπο χρήματα για νά ζή κ' αυτός κ' ή γυναίκα του. Ριχτήκε πράγματι στη δουλειά με τά μπιτρά. Είχε μπει δέ τόσο πολύ στό πνεύμα των παλαιών καλλιτεχνών, ώστε άπεμμείτο στην έντέλεια τά άριστουργήματά τους, σέ σημείο που γελούσε κ' αύτός άκόμα τους είδικούς. 'Ετσι τον έμήνησαν κάποτε για μιά τέτοιου είδους βαγατοντιά κ' έφύλακτισκε.

* * *

»'Οταν έπεσε ή αυτοκρατορία στη Γερμανία και από ώρα σέ ώρα περιέμεναν νά εγκαθιδρυθή ό κομμουνισμός, ό σύλλογος των έξαρσωνιστών ζωγράφων έκάλεσε τά μέλη του σέ συνεδρίαση. Κατά την συνεδρίαση ατή, θ' αποφασίζαν άν έπρεπε νά συνταχθούν με τους κομμουνιστάς ή όχι. 'Ενα από τά μέλη έβγαλε τότε έναν λόγο που άπαιρτε κ' έρόντα :

«-Η ζωγραφική, είπε, έγινε μιά από τις λιγώτερο έπικερδέις βιομηχανίες, με προστατευτικούς δασμούς έναντιόν του συναγωνισμού που της κάνουν ό πωλησοβάδες των ξένων ζωγράφων. Κ' αυτό τό όφείλομε στην κεφαλαιωκρατία, που προτιμά νά ύποστηρίξη τους ξένους παρά την έγχωρο παραγωγή. Κάτω ή κεφαλαιωκρατία! Κάτω και ή 'Ακαδημία των Καλών Τεχνών, που καταδικάει κάθε πρόοδο και κάθε νέο τάλεντο. 'Εμπρός! 'Ας άρπάξουμε τά όπλα μας, άς γυρεμισουμε τό φρούριο αυτό του συντηρητισμού κ' άς πάρουμε διά της βίας τις καθηγητικές έδρες που τώρα τίς κατέχουν κάτι άποδλακωμένα γερόντια!...»

»'Ο λόγος του όμως αυτός δέν συγκίνησε τους συναδέλφους του. Κ' άργότερα, όταν ό κομμουνισμός δέν μπόρεσε νά επικρατήση, ό επαναστάτης ζωγράφος έγινε από τους πιο νομιμοφρονάς Γερμανούς. Μ' αυτό τον τρόπο κατώφλωσε πραγματωκώς νά γερδίση μιά καθηγητική έδρα, όχι όμως στο Μόναχο».

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΡΕΛΛΑ ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΚΕΡΑΗ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

'Ενας 'Αμερικανός έμπορος από τη Βαλτιμόρη, είχε άπογοιτευθεί τελευταία, γιατί έξ αίτίας της οικονομικής κρίσεως, ή δουλειές του δέν πήγαιναν καθόλου καλά.

Πρό μηνός λοιπόν πούλησε τό ένα από τά δυό καταστήματά του κ' άρχισε νά παίξη στο Χρηματιστήριο.

'Επαιξε όμως τόσο τρελλά, τόσο κωπορολοτιέφωσα, κατά την καθιερωμένη φράση, ώστε άναστάωσε τους χρηματιστηριακούς κύκλους της Βαλτιμόρης. Οι φίλοι κ' όί γνωστοί του νομίσανε πως είχε τρελλαθεί κ' όί συγγενείς του φοβόντουσαν μήπως χάση όλη την περιουσία του στο Χρηματιστήριο. Τόν κλείσανε λοιπόν μέσα σέ μιά φρενολογική κλινική, πήσανε μιά γυνάμπευση από δυό φρενολόγους και κάνανε μια αίτηση στο δικαστήριο, ζητώντας νά τόν θέσουν υπό δικαστική άπαγόρευση, ώστε νά μήν έχη δικαίωμα νά διαχειρίζεται την περιουσία του.

Τό δικαστήριο ένέκρινε την αίτησή τους κ' ώρισε έναν έλεγχτή για νά έκασπαρίση την περιουσία του εμπόρου, την όποία θά διαχειρίζοντο στό έξής ό συγγενείς που.

'Οταν όμως ό έλεγχτής τελείωσε την εκκαθάριση, άποδείχτηκε, ότι ό τρελλός έμπορος, στο διάστημα του ενός μηνός που είχε παίξει στο Χρηματιστήριο, είχε κερδίσει με τό τρελλό παίξιμό του 150.000 δολάρια, δηλαδή 21 εκατομμύρια δραχμές περίπου.

Τότε τό δικαστήριο άκύρωσε την προηοιόμενη άπόφαση του και άπέρριψε την αίτηση των συγγενών του με τη δικαιοσύνη, ότι δέν μπορεί νά ήνε τρελλός ένας άνθρωπος που παίζει και κερδίζει έντός έλαχίστου χρονικού διαστήματος ένα σωρό εκατομμύρια.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ

(«'Οπου όί 'Ελληνες ήθοποιοί ξυρίζονται χάριν της... 'Φαύσας»).

Στά παλαιότερα χρόνια ό ήθοποιοί μας, για νά δείξουν ή μάλλον για νά... έπιδείξουν στον κόσμο την καλλιτεχνική τους ιδιότητα, συνήθιζαν νά φέρουν πλατύγυρο καπέλλο, μούσι, μακρινά μαλλιά και μεγάλη μουστάκια, τά όποία δέν έννοούσαν νά κόψουν με κανένα τρόπο. Προτιμούσαν μάλιστα νά μη δέχωνται ρόλους—έστο και πρώτους—που άπαιτούσαν ξυρισμένο πρόσωπο, παρά νά στερηθούν τό άνδρσφιλές στολίδι τους. Τό πολύ-πολύ που μπορούσαν νά κάμουν, όταν έπαίζαν σέ παρόμοιους ρόλους, ήταν νά σκεπάσουν τά μουστάκια τους με ένα ειδός ζυμαριού ή άλοιφής, τό όποιο τους μετέβαλλε λίγο-πολύ σέ... καραγκιόζηδες!

'Η ισχυρογνομοσύνη ατή δέν ήταν γνώρισμα μονάχα των δικών μας ήθοποιών, άλλα και των ξένων συναδέλφων των, άκόμα και των κορυφαίων. 'Ο περιφροσ Μουνέ Σουλι π.χ., λόγω της μεγάλης του άγάπης πρός τό μουστάκι του, δέν έδέχηκε νά ύποδυθή ποτέ ήρωες Ρωμαϊκών ύποθέσεων ή πρόσωπα Γάλλων αλλικών, όποτε έπρεπε νά παρουσιάση ξυρισμένος.

Τό πρώτο θεατρικό έργο που έφερε τους ήθοποιούς μας στην άνάχη κ' ξυρισόν τό μουστάκι τους, ήταν ή «Φαύστα» του Δημ. Βεργαρκάκη. 'Ο άείμνητος καθηγητής, ό κερμήτης της Λέσθου, όπως τότε έλεγαν τότε, είχε άπομακρυνθεί από τό Πανεπιστήμιο και άποσύρθηκε στο νησί του, όπου καταγιόταν με την τέχνη.

'Οταν, ύστερ' από κάμποσον καιρό ήρθε στην 'Αθήνα με τό χειρόγραφο του νέου δράματός του, έξεδήλωσε την άπόφαση νά μη δώση τη «Φαύστα» για παίξιμο, άν ό ήθοποιοί δέν έξυρίζον τό μουστάκι τους. Οι άνθρωποι, στους όποιους ό Βεργαρκάκης άνακοίνωσε τη σκέψη του, τον άκουσαν εκληητοι και τον προειδοποίησαν ότι θάταν τόν άδυνάτων άδύνατον νά εισακουσθή ή ύπόδειξή του.

'Ο συγγραφέυς έν τούτοις δέν έχασε τό θάρρος του. Προσκάλεσε τους ήθοποιούς του θιάσου που θά παρίστανε τό έργο του και τους τό έόυασε. Τό έργο τους άρσεσε έξαιμαίνικα, και κατάλασαν ότι θά έσημειωνε πρώτης τάξεως έπιτυχία.

Τότε ό Βεργαρκάκης, βλέποντας τον ζήλο και την άνυπομονησία τους για νά άρσουν τους ρόλους των, έθεώρησε κατάλληλη την έκαιρία και τους... έρριξε τον πόνο :

—Φίλοι μου, τους είπε, άκούστε νά μάς πώ. 'Η παράσταση της «Φαύσας» θ' άπαιτήση πολλές 'βυσίες.Καθώς βλέπετε, τό δράμα είναι ήρωϊκής ύποθέσεως και ό Ρωμαϊκός έξυρίζοντο όλοι έκεινη την εποχή. Λοιπόν, άν θέλετε νά παίξετε τό έργο μου, πρέπει νά ξυρίσετε όλοι τά μουστάκια και τά γένεια σας. 'Αλλιώς, παίρνω τό χειρόγραφο και γυρίζω πίσω στο νησί μου...

Τά άπροσδόκητα λόγια του σεβαστού καθηγητού έγιναν δεκτά με γενική ψυχρότητα και άπογοιτήση εκ μέρους των ήθοποιών, όί όποιοί διατηρούσαν ένα τόσο χρόνο με φανατισμό άδικτα τά μουστάκια και τά γένεια τους.

'Ο Βεργαρκάκης, βλέποντας τη στάση τους, πήρε τά χαρτιά του κ' έτοιμάστηκε νά φύγη, πραγματοποιώντας έτσι την άπειλή του.

Τότε ό Διονύσιος Ταβουλάρης, παλαίμαχος και συνεργάτης της έλληνικής σκηνης, σημάχηκε πρώτος και είπε :

— Παιδιά, έγώ πρόκειται νά ύποδυθώ τον Μεγάλο Κωνσταντίνο. 'Ε, λοιπόν, αποφασίζω νά ξυρισώ τό μουστάκι μου...

—Μπράβο! 'Αξίζει νά θυσιάση κανείς ένα μουστάκι για μιά όλόκληρη αυτοκρατορία! έσχολίασε ό άείμνητος δημοσιογράφος 'Αριστείδης Ρούνης, ό όποιος παρενρρισκόταν στην ιστορική ατή σκηνή.

'Η... ήρωϊκή χειρονομία του ρηξικελεύθου Ταβουλάρη δέν έμεινε χωρίς αποτέλεσμα. Οι συναδέλφοι του φιλοτιμήθηκαν και έδήλωσαν ένας-ένας όλοι τους ότι θά ξυρίζαν κ' αυτοί τά μουστάκια τους.

Τό παράδειγμα αυτό βρήκε άπήχη και στον άλλο μεγάλο θίασο της εποχής, τον θίασο της Παρασκευοπούλου. 'Ο Δημητρός Κοτοπούλης, ό πατέρας της ένδόξου τραγωδού μας, αποφάσισε κ' αυτός μαζί με τους συντροφούς του νά θυσιάσουν τό μουστάκι τους στον... βασιό της τέχνης.

'Ο Βεργαρκάκης ήταν καταχαρούμενος για την πραγματωκώς άνέλπιστη έπιτυχία του. Τράβηξε άμέσως στά γραφεία της «Εφημερίδος» κ' είπε θεριαμεντωκά στους συντάκτες της :

— Βλέπετε; Με είχατε άπείλσει προχτές και καθως βλέπετε κατάφερα νά ξυρισούν όλοι ό ήθοποιοί τά μουστάκια τους...

—Μά έσείς, κύριε καθηγητά, γίνεται ό... Μπαϊρακτάρης της σκηνης, του άπάντησε ό κ. Θεόδωρος Βελλιανίτης, συντάκτης τότε της «Εφημερίδος».

Για νά έννοηθή ή τελευταία εδφυλογία, πρέπει νά έξηγηθή ότι ό περιφροσ Διευθυντής της 'Αστνομίας 'Αθηνών Μπαϊρακτάρης, συνήθιζε, όταν έπιανε κανέναν κακοποιό, νά του κόβη τά μαλλιά και νά του ξυρίξη τά γένεια πρός σωφρονισμόν.